

tovalec in dosluženi profesor. Iz Trsta je poslal znani slovenski pisatelj in pesnik to-le častitko, katera je zložena tudi v imenu naših častitih bralcev:

V novi svetli časti Vam ime zdaj sije,
Vodja tisoč bratom, starosta škotije;
Te odlike ne deli ne papež in ne car —
Redka čila starost — tu je le nebeski dar.
Bog Vas živi Zivkov, dveh vladik sovetnik,
Vas ohrani, dokler ne bote — stoletnik!

J. G.

Gospodarske stvari.

Pomlajenje dreves.

Stara, pohabljena, z mahom obraščena drevesa z dol visečimi vejami se prepogosto vidijo. Kako moremo taka drevesa zboljšati in rodovitna storiti, to je za sadjerejca važno vprašanje.

Prvič moramo vedeti za pravi vzrok bolezni, namreč če je zemlja izmolzena, so bile premajhne jame, je zemlja kamenita ali premokra. V prvem slučaju se zemlja okoli drevesa jeden seženj široko in pol sežnja globoko (blizo dva metra široko in eden meter globoko) odkoplje, ter kompost nadeva. Če je pa zemlja premokra, tedaj se mora preobilna mokrota odpraviti. Najboljši jarki, po katerih se voda odecja in izceja, napravijo se tako-le: Skopljejo se $\frac{1}{2}$ metra široki, do jeden meter globoki jarki, kateri se s kamenjen in sipom blizu do površja napolnijo, z zemljo zagrnejo in s travnim semenom posejejo. Takí jarki odpravljajo preobilno mokroto in so najcenejši ter niso nobenemu delu napoti. Drevo, katero je v mokro zemljo vsajeno, klaverno raste, po vejah raste mah, koža pogosto pozebe in ker se korenine ne morejo razvijati, tedaj drevo tudi ne more roditi.

V ilasti mokrotni zemlji, iz katere se pa preobilna mokrota usušiti ne da, moramo pa celo plitvo saditi in nad korenine do čevelj visoko zemlje nasuti. Najbolje je, da v mokrotni zemlji take sorte sadimo, o katerih je znano, da jim mokrota preveč ne škoduje; v obče tako zvana vojdivka (Prinzenapfel) v mokrotni zemlji še najbolj raste in rodi. Drugič je velikokrat kriva sorta, ker jej tamošnja zemlja in podnebje ne ugaja; in v vsakem slučaju se priporoča, da se drevo precepí. Velikokrat je pa človek sam kriv, ker drevo dostojno ne oskrbuje, ali je bilo pregloboko vsajeno.

Drevescu tudi jako škoduje, če se prva leta ne obrezuje, vsled česar veje šibke ostanejo, začnejo prehitro roditi, in ker tako drevo veliko soka in hrane potrebuje, potem v rasti zaostane. S pravilnim rezanjem se drevo primora, da napravi lepo krono, ostane zdravo, in to je najvažnejše v sadjereji. F. P—k.

Letina.

Kakšna da bode letos pri nas letina, to naši kmetovalci sami dobro vedo presoditi; vendar pa utegne tega in onega zanimati, kako se letina kaže v naši ljubi Avstriji.

Kakor se razvidi iz poročila ministerstva za poljedelstvo z dne 10. aprila, obeta letina v tem letu prav dobro. Čeravno smo imeli le malo snega, prebila je ozimina primeroma toplo zimo zelo dobro, ter je vsled pomladanske suše le rž nekoliko trpela; po blagodejnem dežju, ki je zemljo namočil poslednje dni, pa se bode tudi rž dobro popravila. Isto velja tudi o travnikih in deteljščih. Vsled ugodne pomladi sta se tudi setev jarine in saditev krompirja lahko izvršili ter bodeta vsled sedanjega dežja in toplote dobro uspevali. Tudi vinska

trta je dobro prezimila, mladike že krepko poganjajo ter se v gorkejših legah že prikazujejo grozdiči. Tako poročajo »Dol. Novice«, da se je na Straži pri Novem mestu nahajala že dne 8. aprila na brajdi posestnika Jakoba Jakšeta 10 centimetrov dolga trtna mladika s tremi grozdiči. Sadno drevje je povsod večinoma že v cvetju in mnogobrojni popki dajejo nam upanje, da bomo imeli dosti sadja.

Torej za letos se nam najboljša letina napoveduje, samo ljubi Oče nebeski, od katerega »pride vsak dober dar in vsako popolno darilo«, naj nas milostno obvaruje različnih nezgod!

Pokončujte hrošče!

Naš list je že letos po zimi napovedal, da je letošnje leto hroščevo leto. Vsled dolgotrajnega toplega vremena prikazali so se ti požeruhi letos dosti prej, kakor druga leta, ter že sedaj objedajo prvo nežno zelenje sadnih in drugih dreves. Opozorjamo torej posestnike in najemnike zemljišč, naj z drevja in grmovja zlasti v zaranih urah hrošče pridno stresajo in pokončavajo. Dobro bi bilo, da bi se kaka nagrada v posameznih občinah priznala šolski mladini, da bi se rada s pokončevanjem hroščev bavila. In zakaj se naj hrošči pokončujejo? Zato, ker letos sadnemu in drugemu drevju veliko škodo napravijo in ker znesejo neizmerno veliko jajčic, iz katerih se zvalijo črvi, ki bodo prihodnje leto po njivah, travnikih in vrtih neizrečeno škodo delali. Torej še enkrat: pokončujte hrošče!

Sejmovi. Dne 28. aprila pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Dne 30. aprila v Dolu, v Cmureku in Rogatecu. Dne 1. maja pri Sv. Filipu v Veračah, pri Sv. Barbari v Halozah, pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor., pri Sv. Juriju v Slov. goricah, na Hajdinju, na Muti, v Ljubnem, v Lipnici, v Trbovlju, v Velenju, v Celju, v Brezju zunaj Maribora, v Vržeju in v Radgoni. Dne 2. maja na Ptuj, v Konjicah, v Braslovčah, pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, v Lučanah in v Kaniži pri Ptuj. Dne 4. maja pri Sv. Križu na Murskem polju, v Podsredi, na Črni gori, v Rečici, v Selnici ob Dravi, v Svičini, v Slovenski Bistrici, v Stradnu, v Gornjem gradu, v Št. Juriju ob juž. železnici, v Loki, pri Sv. Trojici v Slov. gor., v Celju (konjski sejem) in na Vidmu ob Savi.

Dopisi.

Iz Dola pri Hrastniku. (Javna prošnja.) V listu z dne 26. marcija 1893 govorilo se je o lovstvu in lovskej pravici. Vsled tega prosimo posestniki iz občin Trbovlje, Dol, Sv. Krištof in Hrastnik, da bi kdo v »Slov. Gospodarju« vnovič spisal članek, v katerem bi se naznanila sredstva, po katerih moremo zadobiti prosti lov, in mislimo, naj se še jedenkrat povdarja škoda, katero napravlja divjačina posestnikom na polju, posebno pa pri sadjereji, ker oglodajo zajci mlada drevesca. Od leta do leta raste škoda, in če tudi se ta ceni, vendar ni odškodnina nič v primeri s škodo, pri tem nas pa še davki od dne do dne bolj tlačijo.

Iz Ptuja. (Vojaški nabori) so te dni bili tukaj pri nas. Spominjam se vojaških naborov v Ljubljani izza dijaških let. Vselej sem jih bil vesel. Slišal sem krepko, lepo ubrano petje čilih gorenjskih mladeničev. Peli so tako lepo, da je gospoda postajala in jih poslušala. Ali naši fantje tu pa ne znajo nego tuliti in vriškati, da te ušesa bolé. Ko bi vedeli, kako je to grdo!

Tudi tu postaja gospoda nemška, in govoré med seboj: poglejte si pijanih zarobljencev, neotesancev slovenskih! Mladenci slovenski! ne delajte sramote svojemu rodu, svoji materi slovenski! Ne dajajte sovražnikom našim, nemškutarjem, povoda, da bi se Vam smejali, da bi Vas zaničevali! Obnašajte se v mestu spodobno, in če kaj znate, zapojte lepo, a ne vriskajte, ne tulite po mestu, kedar k naboru pridete! Ako je ta prijateljski opomin letos prepozno došel, zapomnite si ga za prihodnja leta!

Iz Majšperga. (Požar.) Vračali smo se v nedeljo, dne 15. aprila po poznem sv. opravilu od žalostnega pogreba g. Franca Lobenveina, na čegar grobu so naš skrbni č. g. provizor tako lepo govorili, da ni bilo nobeno oko brez solz. Razložili so nam po letnih časih, kako se vse spreminja in mine na tem svetu. In prav o tem smo se zopet imeli priliko prepričati; kajti Medvece, lepa lična vas naše župnije, bile so v četrt uri žalostno pogorišče. O 1/2. uri popoldne vnelo se je na sredini vasi poslopje Gere Ekart; uzrok še ni znan, kako se je ogenj zatrosil, potem se vname soseda Ant. Dvoršek vse hišno in gospodarsko poslopje in tako dalje Franca Furman, Blaža Sagadin in Antona Sagadin. Prijel se je bil ogenj tudi zidanih z opeko kritih hiš, pa silna pomoč množice ljudstva je pri Blažu Sagadin pri sredi strehe ogenj ustavila in sicer od znotranje strani. Prihitelo je pet žendarjev iz Pragerskega in Ptujске Gore, da so nekoliko za red skrbeli in na dolgoprstneže pazili; pa tudi ljudi so morali odganjati z nevarnih krajev. Po dve uri daleč okoli prihiteli so revežem v pomoč, le požarne brambe ni bilo nobene blizu, n. pr. iz Šikol in Cirkovec, kateri nista čez pol ure oddaljeni. Pogorelci so omilovanja vredni, ker je nekaterim zagorel tudi ves živež, sicer pa so poslopja imeli vsi zavarovana pri banki »Slaviji«. Priporočajo se sosednim občanom za pomoč pri stavljenju novih poslopij. Časnega in večnega ognja varuj nas Bog in sv. Florijan!

Iz Gornje Savinjske doline. (Želja.) Meseca novembra lanskega leta čital sem v Vašem cenjenem listu, da ima dvorišče Žalske pivovarne prajzovsko lice, kar sem se tudi prepričal. Bil sem zopet pred kratkim časom v Žalcu, pa kakšna sprememba na imenovanem dvorišču! Vsi napisi so dvojezični in sicer slovensko-nemški. To je lepo, to je prav! Lahko torej imenujemo Žalsko pivovarno kot slovensko pivovarno, in vredna je, da jo po naši moči podpiramo. Jaz sem sam krčmar in potočim mnogo piva, in moram priznati, da sem jako zadovoljen. Točim seveda vedno le Kukečevo pivo. Vsem svojim tovarišem po Spodnjem Štajarju, Kranjskem, Koroškem in sploh po celem Slovenskem priporočam gori omenjeno pivovarno. Le to me v srce boli, da se v pisarni gospoda S. Kukeca večjidel le nemško uraduje in ima vse tiskovine večjidel le nemške. Upam, da se bo tudi to še na bolje obrnilo in da se bo s slovenskimi strankami le v slovenskem jeziku občevalo. Na zdravje! Krčmar.

Iz Juršinec. (Marsikaj.) Velikonočni teden zapustil nas je vrli domačin, uzoren učitelj in iskren rodoljub, gosp. Rud. Koser, ter se preselil na svojo novo mesto k Sv. Martinu pri Slov. Gradcu. Želimo mu, da bi bil v svoji novi domovini sprejet s tolikim veseljem, koliko žalost je učinil svojim rojakom s svojim odhodom! — Bela žena je v svoji naglici pretečeni teden pobrala štiri osebe naše fare. Med njimi bil je neki učenec v 12. letu svoje starosti, ki je dopoldne še zdrav in vesel sedel na šolski klopi, popoldne pa mrzel in bled ležal na mrtvaškem odru. Neki želar (Slana) iz Botkovec pa si je to ženjico sam naprosil, ker se je v svojim stanovanju obesil. Uzrok samomoru je neznan. — Število društenikov Mohorske družbe poskočilo je v naši fari od 93 na 174. Na zdar! — Naša nova šola

že stoji na papirju. Obeta se, da bo drugo jesen že stala na svojem določenem mestu. Pri zadnji dražbi raznega stavbarskega dela bile so vsprejete razne ponudbe za 10.820 glđ. 71 kr.

Iz Slov. goric. (Lačen tat.) Ko je na veliko-nočno nedeljo odšla Liza Slekovec, posestnica v Kočkem vrhu, k popoldanski službi božji k Sv. Juriju na Ščavnici, vlomil je v njeno hišo neki lačen tat in je vso posteljo premetal, tudi po omari stikal in iskal, najbrž denarja. Ker pa tega ni našel, pa je pojedel iz piskra mleko, in ker je našel ključ, šel je tudi v klet pijančkat. Odnese pa je vse blagoslovljeno meso, sedem robcev, hranilnične knjizice, 12. številko »Slov. Gospodarja«, katero je imela Liza Slekovec izposojeno, in nekaj drugih drobnostij. Pač strašen človek, kateri samskeje osebi, in še celo na tako velik praznik gre krast. Sedma božja zapoved pravi: Ne kradi! J. Car.

Od Sv. Antona v Slov. goricah. (Pogreb krščanskega mladeniča.) »Bil je izmed njih vzet; odtegnjen je bil, da bi hudobija njegovega uma ne popačila in hinavščina njegove duše ne omotila«. (Modr. 4, 11.) Te besede sv. pisma bile so mi na misli, ko smo v nedeljo, dne 15. aprila, spremljali v veliki množici h grobu mladeniča Alojzija Rižnar. Pokojni Alojzij, rojen v občini Smolinski l. 1871, je že dalj časa bolehal za sušico. Previden s sv. zakramenti za umirajoče in popolnoma v božjo voljo udan je 12. aprila mirno v Gospodu zaspal. V duhu klečim, dragi moj tovariš v otroških in mladeniških letih, na Tvojem preranem grobu ter ti kličem hvaležnega srca:

„V hladnem grobu sladko snivaj
Brez trpljenja, brez ovir;
Pri Očetu večno vživaj
Za plačilo dušni mir!“

J. Š—r.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetla cesarica se je vrnila z večmesečnega potovanja ter obiskala hčer nadvojvodinjo Valerijo na Gornjem Avstrijskem. — V državnem zboru je sedaj razprava o proračunu ministerstva za uk in bogočastje ter se je oglasil tudi minister dr. Madeyski; pa z njegovim govorom katoliški Slovenci ne moremo biti zadovoljni. — V mestnem zastopu so liberalci protiliberalcem ponujali jedno mesto mestnih svetovalcev, a ti so hoteli vsa tri izpraznjena; toda liberalci se temu niso hoteli udati, češ, le »nobel«, dokler še smo mi!

Gornje Avstrijsko. V Lincu so liberalni mestni očetje vendar nekaj dovolili za semenišče s katoliško gimnazijo, in sicer 50 tisoč gold. Radovedni smo, ali bode jih »Mariboržanka« tudi zdaj pohvalila ali ne. Reči smemo: vsled poraza liberalcev v Solnogradu se linskimi liberalnimi možakom hlače tresejo.

Moravsko. Zadnjo soboto in nedeljo so sklicali Mladočehi v Brno shod in hočejo po tej kronovini svoje delovanje razširiti. Katoliški Moravci jim gotovo ne bodo šli na limanice.

Gališko. V tej kronovini je primeroma največ židov, zato so že zelo predrzni, da se upajo očitno zasmarnovati sv. katoliško vero, uboge kmete pa hočejo odreti na beli meh. Tako je neki žid zahteval za posojilo 5333 percentov, neki drugi pa po 80 in še više. Zdaj sta oba pod ključem. Slovenski kmetje, bodite oprezní in ničesar si ne izposojajte pri židih!